

МІЖАМЕРИКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ СТОСОВНО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПРО УТРИМАННЯ

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Стаття 1

Метою цієї Конвенції є встановлення права, що застосовується до зобов'язань про утримання, юрисдикції та міжнародного процесуального співробітництва у випадку, коли особа, яка має право на утримання (кредитор), має постійне або звичайне місце проживання в одній Державі-учасниці, а боржник має постійне або звичайне місце проживання або майно чи дохід в іншій Державі-учасниці.

Ця Конвенція застосовується до зобов'язань про утримання дитини у зв'язку з її неповноліттям та зобов'язань про утримання подружжя, що виникають внаслідок шлюбних відносин між подружжям або колишнім подружжям.

Під час підписання, ратифікації або приєднання до Конвенції Держава може заявити, що вона обмежує сферу дії Конвенції зобов'язаннями про утримання дитини.

Стаття 2

Для цілей цієї Конвенції, дитиною вважається будь-яка особа до досягнення вісімнадцятирічного віку. Однак положення цієї Конвенції застосовуються також до осіб, які мають право на утримання після досягнення вказаного віку згідно з правом, що застосовується відповідно до статей 6 та 7.

Стаття 3

Під час підписання, ратифікації або приєднання до Конвенції або після набрання нею чинності Держава може заявити, що Конвенція застосовується до зобов'язань про утримання інших кредиторів, і може зазначити ступінь споріднення або інший юридичний зв'язок, що вимагається її законодавством для того, щоб особа була кредитором або боржником у зобов'язаннях про утримання.

Стаття 4

Будь-яка особа, незалежно від громадянства, раси, статі, релігії, батьківства, місця походження, імміграційного статусу або будь-яких інших відмінностей, має право на утримання.

Стаття 5

Рішення, ухвалені на підставі цієї Конвенції, не впливають на питання батьківства й сімейних відносин між кредиторами та боржниками у

зобов'язанні про утримання. Однак у випадках, коли це доречно, такі рішення можуть бути використані як доказ.

ПРАВО, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ

Стаття 6

Зобов'язання про утримання, а також визначення кредитора або боржника у зобов'язаннях про утримання регулюються тим правом, яке компетентний орган вважає найбільш сприятливим для кредитора серед таких:

- а) правом Держави постійного або звичайного місця проживання кредитора;
- б) правом Держави постійного або звичайного місця проживання боржника.

Стаття 7

Право, що застосовується відповідно до статті 6, визначає:

- а) розмір утримання, що підлягає сплаті, та строки і умови сплати;
- б) особу, яка має право подавати позов про утримання в інтересах кредитора; та
- с) будь-які інші умови, необхідні для реалізації права на утримання.

ЮРИСДИКЦІЯ

Стаття 8

За вибором кредитора позови про утримання можуть розглядатися судовими або адміністративними органами:

- а) Держави постійного або звичайного місця проживання кредитора;
- б) Держави постійного або звичайного місця проживання боржника; або
- с) Держави, з якою боржник пов'язаний особистими зв'язками такими як володіння майном, отримання доходу або отримання матеріальних вигод.

Незважаючи на положення цієї статті, судовий або адміністративний орган іншої Держави також має юрисдикцію, якщо відповідач з'явився до нього і не оскаржує його юрисдикцію.

Стаття 9

Позови про збільшення розміру утримання можуть розглядатися будь-яким органом, зазначеним у статті 8. Позови про припинення виплати або зменшення розміру утримання розглядаються органами, якими було визначено розмір утримання.

Стаття 10

Утримання має бути співмірним з потребами кредитора та фінансовими можливостями боржника.

Якщо судовий або адміністративний орган, відповідальний за виконання або забезпечення дії судового рішення, вживає заходів забезпечення або встановлює виконання судового рішення у меншому розмірі, ніж запитувалося, то права кредитора не повинні бути цим порушені.

МІЖНАРОДНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 11

Рішення про утримання, ухвалені в одній Державі-учасниці, виконуються в інших Державах-учасницях у разі, якщо вони відповідають таким вимогам:

- a) судовий або адміністративний орган, який ухвалив рішення, мав юрисдикцію згідно зі статтями 8 та 9 цієї Конвенції розглядати та вирішувати справу;
  - b) рішення та документи, що додаються до нього відповідно до цієї Конвенції, належним чином перекладені офіційною мовою Держави, в якій рішення має бути виконано;
  - c) у разі необхідності, рішення та додані до нього документи засвідчені відповідно до законодавства Держави, в якій рішення має бути виконано;
  - d) рішення та додані до нього документи засвідчені відповідно до законодавства Держави походження;
  - e) відповідачу було вручено повідомлення або він був викликаний у належний юридичний спосіб, що за змістом є еквівалентним способу, встановленому законодавством Держави, в якій рішення має бути виконано;
  - f) сторони мали можливість реалізувати право на захист;
  - g) рішення є остаточними в Державі, в якій їх було ухвалено.
- Оскарження такого рішення не відкладає його виконання.

Стаття 12

Клопотання про виконання рішення має містити:

- a) засвідчену копію рішення;
- b) засвідчені копії документів, необхідних для підтвердження відповідності пунктам «e» та «f» статті 11;
- c) засвідчена копія документа, який підтверджує, що рішення про утримання є остаточним або оскаржується.

Стаття 13

Відповідність зазначеним вище вимогам встановлюється безпосередньо компетентним органом, від якого запитується виконання, який опрацьовує його невідкладно, повідомляє боржнику і, у разі необхідності, відповідному

державному органу та слухає справу, не переглядаючи її по суті. У разі оскарження рішення, таке оскарження не зупиняє дії заходів забезпечення або стягнення чи виконання.

Стаття 14

Від особи, яка має право на утримання, не може вимагатись жодної застави будь-якого виду у зв'язку з її іноземним громадянством або постійним чи звичайним проживанням в іншій Державі.

Звільнення особи, яка має право на утримання, від сплати судових витрат у Державі-учасниці за місцем подання позову про утримання визнається в Державі-учасниці за місцем вимоги про визнання або виконання. Держави-учасниці зобов'язуються надавати безоплатну правову допомогу особам, які мають право на звільнення від судових витрат.

Стаття 15

Судові або адміністративні органи Держав-учасниць вживають та виконують відповідно до обґрунтованого запиту від сторони або працівника дипломатичного представництва чи консульської установи тимчасові або невідкладні заходи територіального характеру, метою яких є забезпечення рішення за позовом про утримання, розгляд якого триває чи очікується.

Ці положення застосовуються будь-якими компетентними юрисдикційними органами за умови, що відповідні майно або дохід, яких стосується запит, знаходяться в межах території, на якій вживаються ці заходи.

Стаття 16

Задоволення запиту про тимчасові або запобіжні заходи не означає ні визнання юрисдикції запитуючого органу, ні зобов'язання визнати чинність або виконати рішення про утримання, пред'явленого для виконання.

Стаття 17

Тимчасові рішення про утримання та проміжні судові рішення про утримання, включаючи рішення, ухвалені судами, що розглядають справи про визнання шлюбу недійсним, розлучення, окреме проживання та подібні справи, виконуються компетентним органом, навіть якщо вони можуть бути оскаржені в апеляційному порядку в Державі їх ухвалення.

Стаття 18

Під час підписання, ратифікації або приєднання до Конвенції Держава може заявити, що юрисдикція судів та провадження стосовно визнання іноземних рішень про утримання визначаються її процесуальним законодавством.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 19

Держави-учасниці докладають усіх зусиль для забезпечення, наскільки це можливо, тимчасового утримання дітей з інших Держав-учасниць, залишених без піклування на їхній території.

Стаття 20

Держави-учасниці сприяють переказу коштів, що сплачуються відповідно до цієї Конвенції.

Стаття 21

Положення цієї Конвенції не можуть тлумачитися як такі, що обмежують права особи, яка має право на утримання, відповідно до права держави суду.

Стаття 22

У виконанні іноземних судових рішень або у застосуванні іноземного права, передбаченого цією Конвенцією, може бути відмовлено у разі, якщо запитувана Держава-учасниця вважає, що таке виконання або застосування явно суперечить її основам правопорядку (публічному порядку).

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23

Ця Конвенція відкрита для підписання Державами Членами Організації Американських Держав.

Стаття 24

Ця Конвенція підлягає ратифікації. Ратифікаційні грамоти здаються на зберігання Генеральному секретаріату Організації Американських Держав.

Стаття 25

Ця Конвенція залишається відкритою для приєднання будь-якою іншою Державою. Документи про приєднання здаються на зберігання Генеральному секретаріату Організації Американських Держав.

Стаття 26

Кожна держава може під час підписання, ратифікації або приєднання висловити застереження до цієї Конвенції за умови, що кожне застереження стосується одного або декількох окремих положень та не є несумісним з предметом та цілями цієї Конвенції.

Стаття 27

Якщо Держава-учасниця має дві або більше територіальних одиниць, в яких до питань, що регулюються цією Конвенцією, застосовуються різні правові системи, вона може під час підписання, ратифікації або приєднання заявити, що ця Конвенція поширюється на всі її територіальні одиниці або тільки на одну чи більше з них.

Така заява може бути змінена подальшими заявами, в яких буде чітко вказано територіальні одиниці або одиниці, в яких застосовується Конвенція. Такі подальші заяви передаються Генеральному секретаріату Організації Американських Держав та набирають чинності на тридцятий день з дати їх отримання.

Стаття 28

У разі, якщо Держава, в якій стосовно зобов'язань про утримання дитини діють дві або більше правових систем, що застосовуються в різних територіальних одиницях:

а) будь-яке посилення на постійне або звичайне місце проживання у цій Державі означає посилення на постійне або звичайне місце проживання в територіальній одиниці такої Держави;

б) будь-яке посилення на право Держави постійного або звичайного місця проживання розуміється як посилення на право територіальної одиниці, в якій дитина має своє постійне або звичайне місце проживання.

Стаття 29

Серед Держав-членів Організації Американських Держав, які є Сторонами цієї Конвенції та Гаазьких конвенцій від 02 жовтня 1973 року про визнання і виконання рішень стосовно зобов'язань про утримання та про право, що застосовується до зобов'язань про утримання, застосовується ця Конвенція.

Однак Держави-учасниці можуть укладати двосторонні угоди для надання пріоритету застосуванню Гаазьких конвенцій від 02 жовтня 1973.

Стаття 30

Ця Конвенція не обмежує ні положення існуючих або майбутніх двосторонніх чи багатосторонніх договорів із цього питання, укладених Державами-учасницями, ні більш сприятливу практику, якої ці Держави дотримуються у зазначеній сфері.

Стаття 31

Ця Конвенція набирає чинності на тридцятий день з дати здачі на зберігання другої ратифікаційної грамоти.

Для кожної Держави, яка ратифікує або приєднується до Конвенції після здачі на зберігання другої ратифікаційної грамоти, Конвенція набирає

чинності на тридцятий день після здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про приєднання цієї Державою.

Стаття 32

Ця Конвенція залишається чинною протягом невизначеного періоду часу, але будь-яка з Держав-учасниць може денонсувати її. Документи про денонсацію здаються на зберігання Генеральному секретаріату Організації Американських Держав. Через рік після дати здачі документа про денонсацію Конвенція припиняє дію для Держави, яка її денонсувала, але залишається чинною для інших Держав-учасниць.

Стаття 33

Оригінал цієї Конвенції, тексти якої англійською, іспанською, португальською та французькою мовами є рівноавтентичними, здається на зберігання Генеральному секретаріату Організації Американських Держав, який надсилає засвідчені копії її тексту Секретаріату Організації Об'єднаних Націй для реєстрації та публікації відповідно до статті 102 Статуту ООН. Генеральний секретаріат Організації Американських Держав повідомляє Державам-членам цієї Організації й Державам, які приєдналися до Конвенції, про підписання, здачу на зберігання ратифікаційних грамот, документів про приєднання або денонсацію, а також застереження, якщо вони є. Він також передає заяви, передбачені цією Конвенцією.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО ті, що нижче підписалися, повноважні представники, належним чином на те уповноважені їхніми урядами, підписали цю Конвенцію.

ВЧИНЕНО В М. МОНТЕВІДЕО, СХІДНА РЕСПУБЛІКА УРУГВАЙ, п'ятнадцятого липня тисяча дев'ятсот вісімдесят дев'ятого року.

Гватемала

(Інтерпретаційна заява, зроблена під час підписання)

Делегація Гватемали бажає офіційно висловити своє тлумачення положень статті 11 Міжамериканської конвенції стосовно зобов'язань про утримання.

Відповідно до чинного цивільного процесуального законодавства Гватемали, яке має характер законодавства про публічний порядок та застосовується до Конвенції, для визнання екстериторіальної законної сили іноземного судового рішення вимагається, зокрема, щоб зазначене рішення не було винесене за відсутності відповідача та щоб така сама законна сила визнавалася за національними судовими рішеннями у країні, де воно було винесене.

Відповідно, щоб уникнути включення до тексту Конвенції вимог, які не застосовуються в інших країнах або знецінюватимуть одну з основних цілей цього документа, а саме міжнародне співробітництво, Гватемала розуміє пункти «e» та «f» статті 11 з точки зору її чинного процесуального законодавства, тобто, що рішення не може бути винесене за відсутності відповідача.

Крім того, у розумінні Гватемали, вимога щодо взаємної екстериторіальної законної сили рішення дотримана, коли іноземна держава, виконання судового рішення якої вимагається в Гватемалі, як Держава Гватемала, ратифікувала Конвенцію.

Мексика

(Інтерпретаційна заява, зроблена під час ратифікації Конвенції)

Уряд Мексики заявляє відповідно до статті 3 Конвенції, що вона визнає в якості кредиторів у зобов'язанні про утримання, на додаток до тих, які зазначені, співмешканців, родичів бічної лінії, таких як неповнолітні або недієздатні особи до четвертого ступеня і усиновлених відносно усиновлювача.

Обов'язок надавати утримання є взаємним. Той, хто надає таке утримання, має право вимагати його.

Панама

ЗАЯВА РЕСПУБЛІКИ ПАНАМА
ВІДПОВІДНО ДО СТАТЕЙ 3 І 18
МІЖАМЕРИКАНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ
СТОСОВНО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПРО УТРИМАННЯ,
ВЧИНЕНОЇ В М. МОНТЕВІДЕО,

СХІДНА РЕСПУБЛІКА УРУГВАЙ, 15 ЛИПНЯ 1989 РОКУ

1. Республіка Панама відповідно до статті 3 зазначеної вище Конвенції і відповідно до свого національного законодавства заявляє, що утримання є фінансовим зобов'язанням, яке повинно відповідати фінансовим можливостям боржника у зобов'язанні про утримання та потребам кредитора у зобов'язанні про утримання.

Воно включає надання:

харчування, медичного обслуговування та ліків;

одягу та житла;

кошти, необхідні для отримання початкової або вищої підготовки чи навчання мистецтву або спеціальності, навіть після досягнення дитиною повноліття, максимум до двадцяти п'яти (25) років, за умови, що навчання проводиться стаціонарно і що успішність задовільна, за винятком випадків, коли особа має інвалідність, і в цьому випадку доти, доки він чи вона цього потребує;

що стосується неповнолітніх, все необхідне для їх всебічного розвитку з моменту зачаття.

Такі особи також зобов'язані надавати взаємне утримання:

подружжя;

нащадки та родичі по висхідній лінії. Брати та сестри зобов'язані надавати одне одному допомогу, необхідну для підтримання життя, лише якщо утримання неможливо отримати з будь-яких причин від боржника у зобов'язаннях з утримання, і поширюватиметься, де це буде необхідно, на утримання в освітніх цілях.

Утримання вимагається у такому порядку і якщо є дві (2) або більше сторін, зобов'язаних надавати його, від:

подружжя;

родичів по висхідній лінії найближчого ступеня спорідненості;

нащадків найближчого ступеня спорідненості;

братів та сестер, але брати та сестри, споріднені по одному з батьків, зобов'язані надавати утримання лише в останню чергу;

нащадкам та родичам по висхідній лінії надається перевага для цілей утримання в порядку спадкування по закону або правонаступництва кредитора у зобов'язанні про утримання.

Якщо сторона, яка має переважне зобов'язання з утримання, не має фінансових можливостей для повного або часткового виконання фінансового зобов'язання, то таке зобов'язання покладається повністю або частково на наступну сторону у зазначеному вище порядку.

Суддя може в якості частини рішення про розлучення винести рішення про утримання на користь того з подружжя, який не порушив подружніх обітниць, з того з подружжя, який порушив такі обітници.

Розмір утримання визначається таким чином, щоб подружжя могло зберегти соціальний статус, який він чи вона мали під час шлюбу, і рішення про утримання скасовується, коли воно більше не потрібно, або коли отримувач утримання виходить заміж повторно. Особа, яка ще не народилася (*nasciturus*), має право на допологове утримання.

2. Крім того, Республіка Панама відповідно до статті 18 Конвенції заявляє, що процесуальне законодавство Панами регулює юрисдикцію судів та провадження у справі про визнання іноземного рішення про утримання.

Колумбія

(Заява, зроблена під час ратифікації Конвенції)

а. Республіка Колумбія заявляє, що відповідно до статті 1 Конвенції та згідно зі статтею 344 Політичної Конституції, права дітей мають перевагу над правами інших;

б. Республіка Колумбія, беручи до уваги згадані вище положення статті 3 Конвенції, зазначає, що відповідно до своєї правової системи та з урахуванням правил, передбачених нею, на додаток до кредиторів, зазначених в абзаці другому статті 1 згаданої Конвенції, вона застосовуватиметься до:

- родичів по висхідній лінії
- нащадків
- усиновлених дітей
- усиновлювачів
- братів і сестер
- особи, яка зробила значну пожертву, якщо вона не була скасована або скасована
- постійного партнера у цивільному шлюбному союзі.